

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ПОЛОЖЕННЯ
про політику відкритої науки
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Державного
університету економіки і технологій
протокол від 30.04.2026 р. №13

Голова Вченої ради Державного
університету економіки і технологій
В. ОРЛОВ

Введено в дію наказом
від 30.04.2026 р. №71

Кривий Ріг
2026

Зміст

1. Загальні положення	3
2. Мета та принципи відкритої науки	4
3. Основні напрями реалізації політики відкритої науки.	6
4. Організаційне забезпечення:	7
5. Інтелектуальна власність та ліцензування	8
6. Моніторинг та оцінювання	9
7. Прикінцеві положення	9

Університет у своїй освітній і науковій діяльності орієнтується на найкращі міжнародні практики, досвід та рекомендації, що дозволяє розвиватися за всіма напрямками.

Одним із пріоритетів розвитку науки та вищої освіти в Україні є інтеграція до Європейського дослідницького простору, про що зазначено в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Важливою умовою інтеграції є впровадження принципів відкритої науки. На рівні держави вже зроблені відповідні системні кроки і вжиті певні заходи, зокрема: затверджено дорожню карту з інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору (наказ МОН України №167 від 10.02.2021р.), розпорядженням Кабінету Міністрів України № 892-р від 08 жовтня 2022 р. «Про затвердження національного плану щодо відкритої науки» затверджений перелік завдань та заходів впровадження відкритої науки. Для цього університет прагне зробити наукові знання відкритими, загальнодоступними та придатними для повторного багаторазового використання. Політика спирається на норми та положення, що зазначені вище, а також на Рекомендації ЮНЕСКО, Європейську хартію дослідників тощо.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Це Положення визначає принципи, механізми та інструменти реалізації політики відкритої науки у Державному університеті економіки і технологій (ДУЕТ) (далі – Університет).

1.1. Політика визначає засади реалізації принципів відкритої науки в освітній та науковій діяльності університету.

1.2. Впровадження принципів відкритої науки в університеті – багаторівневий процес, який можливий за умови реалізації як інституційних, так і інфраструктурних механізмів із залученням широкого кола висококваліфікованих фахівців різних напрямів діяльності, спільна праця яких спрямована на розвиток сприятливого середовища підтримки дослідників у використанні відкритих дослідницьких практик.

1.3. Політика не суперечить міжнародній практиці, чинному законодавству, загальнодержавній та внутрішньоуніверситетській нормативній базі.

1.4. Політика реалізується на принципах академічної доброчесності, нерозголошення конфіденційної інформації, рівних можливостей і поваги до розмаїття.

Положення розроблено відповідно до:

- рекомендацій Національної академії педагогічних наук України щодо імплементації настанов відкритої науки у закладах вищої освіти;
- законодавства України у сфері освіти, науки та інтелектуальної власності;
- міжнародних документів і ініціатив з відкритої науки (Open Science, Open Access, FAIR data).

1.5. Політика відкритої науки є складовою стратегії розвитку Університету та спрямована на:

- підвищення якості наукових досліджень;
- прозорість та відтворюваність результатів;
- інтеграцію у Європейський дослідницький простір;
- посилення академічної доброчесності.

2. МЕТА ТА ПРИНЦИПИ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

2.1. Метою впровадження відкритої науки є забезпечення відкритого доступу до наукових результатів, дослідницьких даних та методології з дотриманням вимог законодавства, етики та захисту інтелектуальної власності.

2.2. Основні принципи:

- відкритість (open access до публікацій);
- доступність дослідницьких даних (з урахуванням обмежень);
- FAIR-принципи (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable);
- академічна доброчесність;

- відповідальне управління дослідницькими даними;
- баланс між відкритістю та захистом прав інтелектуальної власності.

2.3. Основні терміни, визначення, позначення, скорочення та аббревіатури:

FAIR принципи – принципи, які забезпечують відшукуваність (Findable), доступність (Accessible), сумісність (Interoperable) та повторне використання (Reusable) даних досліджень.

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір. Відкрита наука – набір принципів і практик, які спрямовані на забезпечення доступу до об'єктів дослідницької інфраструктури, наукових результатів та науково-технічної інформації з можливістю їхнього багаторазового використання, обміну та розповсюдження за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою прискорення науково-технічного та суспільного розвитку, поглиблення співпраці між вченими тощо.

Відкритий доступ – сукупність практик, що застосовуються для організації безперешкодного та оперативного доступу до наукових результатів та науково-технічної інформації за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Відкриті дані досліджень – вільно доступні в мережі Інтернет дані з можливістю будь-якому користувачеві завантажувати, копіювати, аналізувати, повторно обробляти або використовувати для будь-яких інших цілей без фінансових, юридичних або технічних перешкод.

Відкриті наукові інфраструктури – дослідницькі інфраструктури спільного використання (віртуальні або фізичні, включаючи основне наукове обладнання або набори інструментів, ресурси, що базуються на знаннях, такі як колекції, журнали та платформи відкритого доступу до публікацій, сховища, архіви наукових даних, CRIS системи (бази даних для зберігання та управління інформацією та метаданими, що стосуються дослідницької діяльності установи), відкриті наукометричні та бібліометричні системи оцінки та аналізу галузей знань науки, відкриті інфраструктури для обчислень та обробки даних, що дозволяють проводити колективний та мультидисциплінарний аналіз даних, об'єкти цифрової інфраструктури), які необхідні для підтримки відкритої науки та обслуговування потреб різних спільнот.

Відкриті освітні ресурси – дидактичні, навчальні та дослідницькі матеріали на будь-яких носіях (цифрових чи інших), що перебувають у суспільному надбанні або видані за ліцензією відкритого доступу, яка надає третім особам дозвіл на безкоштовний доступ, використання, адаптацію, розповсюдження матеріалу без обмежень або з незначними обмеженнями.

Дані досліджень – будь-яка інформація, що була зібрана та/або одержана в процесі наукових досліджень з метою створення наукового результату.

Ліцензія відкритого доступу – це дозвіл правовласника здійснювати використання його твору або даних досліджень іншими особами за певних умов.

Найбільш поширеною ліцензією відкритого доступу є Creative Commons (далі – CC). CC дозволяє автору або творцю даних встановити умови повторного використання або поширення твору або даних досліджень іншими особами. До

CC можуть входити наступні умови: CC BY – дозволяє поширювати та використовувати твір або дані досліджень з обов'язковим посиланням на автора або творця даних;

CC BY-SA – дозволяє поширювати або змінювати оригінальний твір, дані досліджень на умовах вихідної ліцензії;

CC BY-NC – дозволяє повторно поширювати та використовувати твір або дані досліджень в некомерційних цілях.

CC BY-ND – дозволяє поширювати та використовувати твір, дані досліджень без будь-яких змін.

Метадані («дані про дані») – детальний опис атрибутів (характеристик) документу/ів (файлу/файлів даних).

Науковий результат – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акту, нормативного документа або науково-

методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо;

План управління даними — документ, який описує етапи управління даними досліджень впродовж усього їх життєвого циклу: планування, збір або отримання, аналіз, публікацію та архівування.

Посилання – сукупність бібліографічних відомостей про цитований у творі або наборі даних інший твір або набір даних.

Право доступу до даних досліджень – дозвіл або заборона здійснення певного типу доступу до даних досліджень, а саме:

– дані у відкритому доступі – дані вільно доступні шляхом прямого завантаження з загальнодоступного веб-ресурсу.

– доступ до даних обмежено – доступ до даних досліджень можливий за запитом або з плином певного періоду часу.

Сховища / Репозиторії даних досліджень – електронні платформи, що накопичують, систематизують та зберігають дані досліджень та їхні метадані; забезпечують доступність, повторне використання та можливість цитування даних.

Твір – результат інтелектуальної, аналітико-синтетичної чи евристичної діяльності окремої людини чи групи людей, поданий у формі, що дає змогу його поширення, отримання, зберігання, обробки, відтворення для використання різними засобами, методами, способами, технологіями.

Творець даних – фізична особа, яка отримала дані в результаті наукових досліджень.

Управління даними досліджень – набір інструментів, методів та архітектур для швидкого, безпечного та економічно ефективного збору, доступу, підтримки та підвищення цінності даних.

Цитування – використання у своєму творі або наборі даних досліджень фрагменти інших раніше опублікованих творів або наборів даних досліджень з обов'язковим посиланням (згадуванням) на його авторів або творців даних та джерело цитування.

3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ВІДКРИТОЇ НАУКИ.

3.1. Відкритий доступ до наукових публікацій Університет забезпечує:

- функціонування інституційного репозиторію;
- обов'язкове розміщення авторських версій наукових публікацій працівників та здобувачів освіти;
- підтримку публікацій у виданнях відкритого доступу;
- дотримання вимог грантодавців щодо open access.

3.2. Управління дослідницькими даними:

3.2.1. Для кожного наукового проєкту, що фінансується з державних або міжнародних джерел, розробляється План управління даними (Data Management Plan).

Робота з даними та матеріалами досліджень:

а) Університет прагне у своїй діяльності дотримуватися FAIR принципів до даних досліджень НДР.

б) Усі особи, задіяні у НДР, несуть відповідальність за точність даних досліджень, які вони отримали, зібрали, розробили або впровадили.

в) Перед початком виконання НДР, керівником проєкту, а також вченими, які залучені до виконання НДР, розробляється план управління даними.

г) Усі учасники наукової співпраці мають бути заздалегідь поінформовані про всі дозволені та заборонені форми поширення спільних даних досліджень та їхніх наукових результатів.

д) Дані досліджень мають бути оприлюднені таким чином, щоб їх можна було використовувати настільки широко, наскільки це можливо, як спеціалістами у тих самих або пов'язаних галузях знань, так і інформаційно-пошуковими або аналітичними системами.

е) З метою забезпечення відтворюваності, надійності та точності даних досліджень, усі матеріали мають бути:

- від початку проекту належним чином задокументовані відповідно до загальних стандартів документування даних або специфікацій організацій, що фінансують дослідження;

- доступні в репозиторії даних за ліцензією CC BY, якщо це не суперечить конфіденційності, захисту персональних даних, інтелектуальної власності тощо;

- у разі, якщо доступ до даних досліджень обмежено, в репозиторії даних мають бути доступні їх метадані з детальним описом умов доступу до даних досліджень.

-забезпечене їх належне зберігання протягом певного періоду часу (рекомендовано 10 років), якщо вони не можуть бути поширені у відкритий доступ.

3.2.2. Дослідницькі дані підлягають:

- структурованому зберіганню;
- документуванню;
- архівуванню;
- відкритому доступу (за можливості).

3.2.3. Дані можуть бути обмежені у доступі у випадках:

- захисту персональних даних;
- комерційної таємниці;
- вимог контрактів;
- оборонної тематики.

3.3. Відкрита методологія та відтворюваність:

- заохочення публікації методик, протоколів досліджень;
- використання відкритого програмного забезпечення;
- забезпечення можливості перевірки результатів.

3.3.1. Публікація наукових результатів.

3.3.2. Вченим університету рекомендовано оприлюднювати результати НДР відповідно до принципів відкритого доступу, наскільки це можливо.

3.3.3. Оприлюднені наукові результати мають містити інформацію про джерело фінансування дослідження та будь-який конфлікт інтересів.

3.3.4. Доцільно оприлюднювати результати досліджень невдалих експериментів та проєктів, за умови, якщо це має науковий інтерес або запобігає марній витраті ресурсів через повторні дослідження.

3.3.5. Наукові публікації вчених університету повинні містити в собі інформацію про внесок кожного автора у дослідження відповідно до таксономії ролей учасників досліджень.

3.3.6. Усі наукові публікації вчених університету мають містити заяву (інформацію) про доступність даних досліджень.

3.4. Відкрита наукова комунікація:

- популяризація результатів досліджень;
- підтримка наукових блогів, публічних лекцій;
- взаємодія з бізнесом, громадою та органами влади.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

4.1 Відповідальним за впровадження принципів відкритої науки в науковій діяльності університету є проректор з наукової роботи та підпорядковані йому підрозділи.

4.2. Університет сприяє проведенню наукових досліджень через надання відкритого доступу до власної дослідницької інфраструктури українським та іноземним вченим.

4.3. Оприлюднення у відкритому доступі звітів за результатами виконання науково-дослідних робіт (науково-технічних розробок) та грантів, що фінансуються державою (далі – НДР), а також дисертаційних робіт є обов'язковим. Виключенням є роботи, що мають інформацію з обмеженим доступом, оприлюднення таких робіт у відкритому доступі здійснюється відповідно до чинного законодавства.

4.4. Усі наукові видання університету підтримують політику відкритого доступу і видаються з захистом авторського права працівника.

4.5. Університет, у разі потреби, забезпечує набуття прав інтелектуальної власності на наукові результати та їх ліцензування. Вільний доступ до наукових результатів, які потребують захисту прав інтелектуальної власності, здійснюється після отримання охоронних документів.

5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ

5.1. Наукові результати Університету й відкриті навчальні ресурси, авторами яких є працівники Університету, є службовими об'єктами права інтелектуальної власності, тому до них застосовуються норми цього Положення, а також Політики з питань інтелектуальної власності.

5.2. Приймаючи рішення про розповсюдження дослідницьких даних і наукових результатів за принципами відкритої науки, дослідники зобов'язані пересвідчитись, що дослідження не має конфіденційного характеру або не виконувалось на договірних умовах, які унеможливають відкритий доступ.

5.3. Розміщення у відкритому доступі наукових результатів і відкритих навчальних ресурсів, які включають об'єкти права інтелектуальної власності, що належать іншим особам, можливе за умови оформлення дозволу власників прав

на таке використання у встановленому чинним законодавством порядку.

5.4. Дослідники повинні перед розміщенням дослідницьких даних і наукових результатів за принципами відкритої науки пересвідчитись, що вони не містять інформації, яку необхідно захищати об'єктами промислової власності, зокрема винаходами, корисними моделями, промисловими зразками тощо. Вільний доступ до наукових результатів, академічних текстів, що містять інформацію, яка потребує захисту прав інтелектуальної власності, відтермінується строком на 24 місяці.

5.5. Умови Політики не розповсюджуються на дослідницькі дані й наукові результати, які містять інформацію з обмеженим доступом.

5.6. Університет рекомендує дослідникам зберігати права власності й авторські права на наукові результати, які можуть бути відчужені, при укладанні видавничих договорів і ліцензій на їх використання та передавати видавцям лише ті права, які необхідні для публікації.

5.7. Університет зобов'язується надавати допомогу дослідникам щодо питань ліцензування, набуття прав інтелектуальної власності на наукові результати й академічні тексти, оцінювання ризиків можливостей передчасного відкриття інформації.

5.8. Дослідники повинні дотримуватися високих стандартів наукової етики, утримуватися від будь-яких маніпулювань дослідницькими даними й науковими результатами, адже це може підірвати довіру до авторитету дослідника, Університету та наукової діяльності загалом.

5.9. Університет рекомендує дослідникам зважати на те, що ідентифікуюча інформація в результатах досліджень, включно з прізвищем та ініціалами осіб, не повинна подаватися у письмових описах, зазначатися на фотографіях і діаграмах, якщо тільки ця інформація не є суттєвою для наукових цілей і у разі надання доступу до неї отримано інформовану згоду та/або згоду суб'єкта персональних даних.

5.10. Публікації та матеріали можуть поширюватися з використанням ліцензій Creative Commons (CC-BY – Зазначення Авторства або CC-BY-ND/NC – Зазначення Авторства – Некомерційна – Без Похідних, тощо).

5.11. У випадку комерційного потенціалу результатів дослідження рішення про відкриття даних приймається з урахуванням стратегії комерціалізації.

5.12. Наукові результати здобувачів освіти доступні на умовах, визначених цією Політикою.

6. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ

6.1. Здобутки у провадженні практик відкритої науки (зокрема відкритий доступ до публікацій і даних, внесок у відкрите рецензування, розробка відкритих освітніх ресурсів)

враховуються при оцінюванні наукової діяльності, укладанні контрактів, просуванні й перебуванні на посаді, поданні на гранти.

6.2. Аналіз частки публікацій у відкритому доступі (<https://www.duet.edu.ua/ua/area/science/zvit>), використання репозиторію (<https://dspace.duet.edu.ua/home>) та наявності планів управління даними щорічно проводиться відділом науки та інновацій.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Це Положення набирає чинності з моменту затвердження Вченою радою Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться в тому самому порядку, що і саме Положення.

7.3 Контроль за виконанням вимог Політики несуть посадові особи Університету, відповідно до їх функціональних обов'язків.

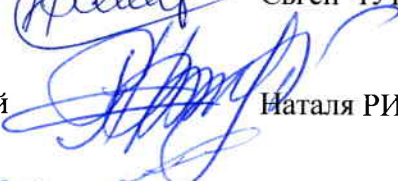
ПОГОДЖЕНО: на засіданні науково-технічної ради 21.04.2026 року (протокол №9), на засіданні науково-методичної ради 22.04.2026 року (протокол № 11).

В.о. проректора з наукової роботи

Євген ЧУПРИНОВ

Начальник відділу науки та інновацій

Наталія РИЦКО

Начальник юридичного Відділу

Олена СЛІСАРЕНКО

Історія документа

Дата події	Назва події
30.04.2026	затверджено Вченою радою (протокол від 30.04.2026 р. №13), введено в дію наказом від 30.04.2026 р. №71